

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and samples)

ประชากรในการวิจัย ครั้งนี้ได้แก่ กลุ่มสมาชิกทั้ง 40 คน จะทำการศึกษาทุกคนซึ่งแต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ในกลุ่มแตกต่างกันไป เพื่อจะได้ข้อมูลที่ชี้ให้เห็นถึงการดำเนินการกิจกรรมของกลุ่มว่าขึ้นอยู่กับองค์ประกอบใดบ้าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเชิงคุณภาพ ได้แก่ บุคคลภายนอก ประกอบด้วยผู้นำของหมู่บ้านทั้ง 3 หมู่บ้านคือหมู่ที่ 1, 2 และหมู่ที่ 6 เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนสนับสนุนกิจกรรมภายในศูนย์ฝึกอาชีพฯ รวมทั้งลูกค้าของกลุ่มฯที่ติดต่อซื้อขายกับกลุ่มฯมาโดยตลอด

3.2 พื้นที่ในการศึกษา

ในการศึกษครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษากลุ่มองค์ประกอบที่มีผลต่อการดำเนินการกิจกรรมของกลุ่มสตรีซึ่งจะทำการศึกษาลเฉพาะที่ศูนย์ฝึกอาชีพบ้านวังชัย ตำบลวังชัย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

3.3 ระยะเวลาในการศึกษา

การศึกษครั้งนี้ มีระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่เดือน สิงหาคม 2537 ถึงเดือน พฤศจิกายน 2538 รวมเวลา 1 ปี 4 เดือน

3.4 หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์

การศึกษครั้งนี้มีหน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ระดับครัวเรือน เป็นการศึกษาถึงสภาวะรายได้ รายจ่าย การมี

หนี้สิน ซึ่งจะทำให้ทราบถึงสภาพความเป็นอยู่ของสมาชิกกลุ่มฯ

2. ระดับกลุ่มสังคม เป็นการศึกษาถึงบทบาทหน้าที่ของกลุ่มสตรีและอิทธิพลขององค์ประกอบ ที่มีผลต่อการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มฯ ไม่ว่าเรื่องภูมิหลังและการพัฒนาของกลุ่มภาวะทางเศรษฐกิจ การบริหารจัดการด้านการผลิต การบริหารจัดการด้านการตลาด สภาวะแวดล้อมของกลุ่ม และสวัสดิการของกลุ่ม

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมอย่างใกล้ชิด (non-participant observation) เป็นการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่ม โดยกำหนดสิ่งที่จะสังเกตและจดบันทึกจากสิ่งที่พบเห็นหรือได้ยิน ทั้งนี้จะต้องสร้างความสัมพันธ์กับผู้ถูกสังเกตเพื่อจะได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเหมาะสม

2. การใช้แนวทางการสัมภาษณ์ (interview guide) โดยจัดทำแนวทางการสัมภาษณ์ เป็น 3 ชุด ชุดที่ 1 เป็นแนวทางการสัมภาษณ์เรื่องภูมิหลังและการพัฒนาการของกลุ่มฯ ชุดที่ 2 เป็นแนวทางการสัมภาษณ์เรื่องเทคนิควิทยา สภาวะแวดล้อม สวัสดิการ และภาวะเศรษฐกิจของสมาชิกกลุ่มฯ ชุดที่ 3 เป็นแนวทางการสัมภาษณ์เรื่อง การบริหารจัดการด้านการตลาดการบริหารจัดการด้านการผลิต

3. การอภิปรายกลุ่ม (group discussion) จะต้องวางแผนเตรียมการอย่างเหมาะสมเรื่องที่สนทนาต้องเป็นเรื่องที่กลุ่มให้ความสนใจ โดยจะจัดเป็นกลุ่มย่อยเล็ก ๆ ซึ่งผู้ศึกษาได้เตรียมการเลือกกลุ่มไว้ล่วงหน้าแล้ว โดยผู้ศึกษาจะเป็นผู้ดำเนินการสนทนา และจะทำหน้าที่ตอบกระตุ้นสมาชิกภายในกลุ่มร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งผู้ศึกษาจะต้องสังเกตพฤติกรรมภายในกลุ่ม ทั้งนี้ต้องสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีเนื้อหาสาระและเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ

3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเองทั้งหมด การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษานี้ ได้นำมาจากแหล่งข้อมูล 2 ประเภท คือ

1) การรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ได้แก่จากหนังสือเอกสารที่เกี่ยวข้อง วิทยานิพนธ์เป็นแนวทาง และเป็นแหล่งอ้างอิงในการศึกษา และเอกสารงานวิจัย ตำราที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาของกลุ่ม ภาวะทางด้านเศรษฐกิจ (เงินออม ลดรายจ่าย ปลดเปลื้องหนี้สิน) การบริหารและการจัดการด้านการผลิต การบริหารจัดการด้านการตลาด เทคนิควิทยาและสภาวะแวดล้อม สวัสดิการของกลุ่ม รวมทั้งแนวความคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2) การรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ได้แก่ข้อมูลภาคสนาม เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการเข้าไปปฏิบัติงานภาคสนามของผู้ศึกษา ในหมู่บ้านจากวิธีการดังนี้ คือ

- การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมอย่างใกล้ชิด โดยผู้ศึกษาได้กำหนดสิ่งที่จะสังเกตการณ์ไว้ก่อนล่วงหน้าก่อนที่จะเข้าไปทำความสนทนาค้นเคาะกับชาวบ้านในกิจกรรมต่าง ๆ และสังเกตพฤติกรรมในกิจกรรมนั้นๆ นำมาจดบันทึกไว้ ทำให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ละเอียดมากยิ่งขึ้น

- การสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาได้ใช้แนวทางการสัมภาษณ์ (interview guide) เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์

- การอภิปรายกลุ่ม (group discussion) เพื่อทราบสภาพการทำงาน ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขปัญหานั้นๆ ทั้งนี้จะต้องมีการวางแผน หรือเตรียมการไว้ล่วงหน้า และผู้ศึกษาจะต้องคอยกระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่ม ได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นขณะที่สนทนากัน และมีบรรยากาศแบบเป็นกันเอง ขณะเดียวกันผู้ศึกษาจะต้องสังเกตพฤติกรรมในระหว่างสนทนาไปด้วย

หลังจากที่ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามอีกครั้ง

3.7 การประมวลผล การวิเคราะห์และการตีความหมายจากข้อมูล

การประมวลผล วิเคราะห์และการตีความหมายจากข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1) ประมวลข้อมูล ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ เอกสารที่เกี่ยวข้อง และจากการสังเกตการณ์ โดยแยกตามองค์ประกอบที่ศึกษา

2) การวิเคราะห์และการตีความหมายจากข้อมูล เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย โดยจะทำการวิเคราะห์และตีความหมายจากข้อมูล ที่ได้รับการศึกษาวิจัย เรื่ององค์ประกอบที่มีผลต่อการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มสตรี ศูนย์ฝึกอาชีพ บ้านวังชัย ตำบลวังชัย อำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น